

progetto cofinanziato da

UNIONE
EUROPEA

Milano

Comune
di Milano

MINISTERO
DELL'INTERNO

Assessorato Famiglia Scuola
e Politiche Sociali

COME...

*Percorsi di accoglienza, integrazione,
educazione interculturale*

Fondo europeo per l'integrazione di cittadini di paesi terzi

AI GENITORI STRANIERI

ІНОЗЕМНИМ БАТЬКАМ

Come funziona la scuola secondaria di primo grado in Italia

Як працює середня школа першого ступня в Італії

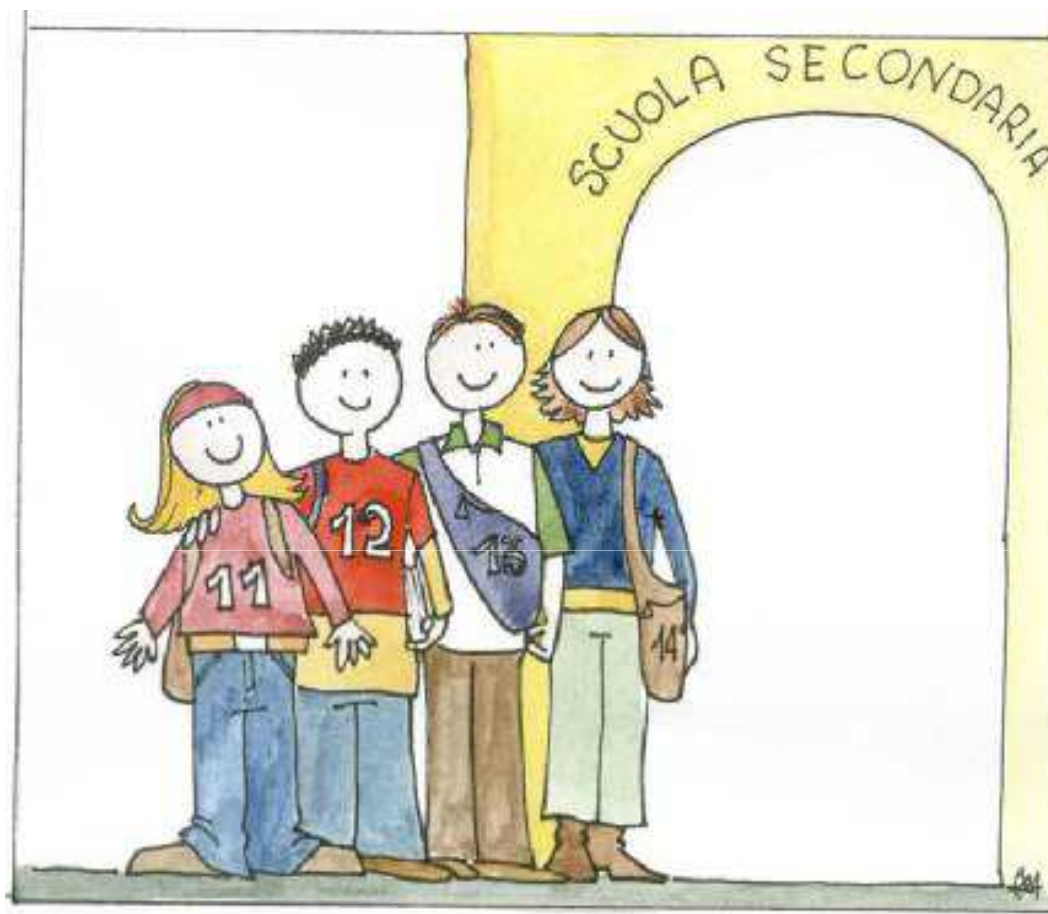
Italiano/ucraino

12 prime informazioni per l'accoglienza dei vostri figli

Перші 12 інформації для прийому ваших дітей

Aprile 2011

Квітень 2011

BENVENUTI nel nostro paese e nelle nostre scuole

Prima di tutto diciamo a voi e ai vostri figli “Benvenuti” in Italia e nella scuola italiana.

Vi diamo poi alcune informazioni sulla scuola secondaria di primo grado, comunemente chiamata scuola media.

Iscrivete i vostri figli subito anche se l'anno scolastico è già cominciato e ricordate che tutti i ragazzi hanno diritto ad andare a scuola anche se non sono in regola con le norme sul soggiorno (ONU, Convenzione Internazionale sui Diritti dell'Infanzia, Art. 28 e DPR 394/99)

ДОБРОПОЖАЛУВАТИ в нашу країну та в наших школах

По-перше “Вітаємо” вас і ваших дітей в Італію і в нашу ітаійську школу.

Потім даємо вам деякі інформації про нашу середню школу першого ступня зазвичай називаєма середня школа.

Реєструйте ваших дітей відразу навіть якщо шкільний рік почався та зауважте що всі діти мають право ходити в школу навіть ті діти які не мають дозвіл на проживання в цій країні (ONU, Міжнародна конвенція що до прав дітей, Ст.28 та DPR 394/99)

1. QUANTI ANNI DURA LA SCUOLA IN ITALIA? 1. СКІЛЬКИ РОКІВ ТРИВАЄ НАВЧАННЯ В ІТАЛІЇ?

Asilo nido	fino a 3 anni
Scuola dell'infanzia	da 3 a 6 anni
Scuola primaria	da 6 a 11 anni
Scuola secondaria di 1° grado	da 11 a 14 anni
Scuola secondaria di 2° grado	oltre 14 anni

Ясла	До 3 років
Дитячий садок	З 3 до 6 років
Початкова школа	З 6 до 11 років
Середня школа 1-го ступня	З 11 до 14 років
Середня школа 2-го ступня	Після 14 років

Il primo ciclo d'istruzione dura 8 anni:

- 5 anni di scuola primaria
- 3 anni di scuola secondaria di primo grado (scuola media)

Si conclude con un esame finale.

Dopo la scuola secondaria di primo grado l'alunno deve proseguire gli studi con la frequenza almeno della prima e della seconda classe della scuola secondaria di secondo grado.

L'obbligo d'istruzione in Italia dura 10 anni, fino a 16 anni di età.

L'iscrizione alla scuola è gratuita. I libri di testo non sono gratuiti e devono essere acquistati dalla famiglia. Anche l'occorrente scolastico (quaderni, penne, colori, ecc.) deve essere acquistato dall'alunno.

Gli alunni in difficoltà economiche hanno la possibilità di ottenere in prestito i libri per l'anno scolastico.

Chiedete informazioni alla segreteria della scuola.

Перший етап освіти триває 8 років:

*5

*5 років початкової школи

*3 роки триває навчання в середній школі першого ступня (середня школа)

Завершється заключним іспитом.

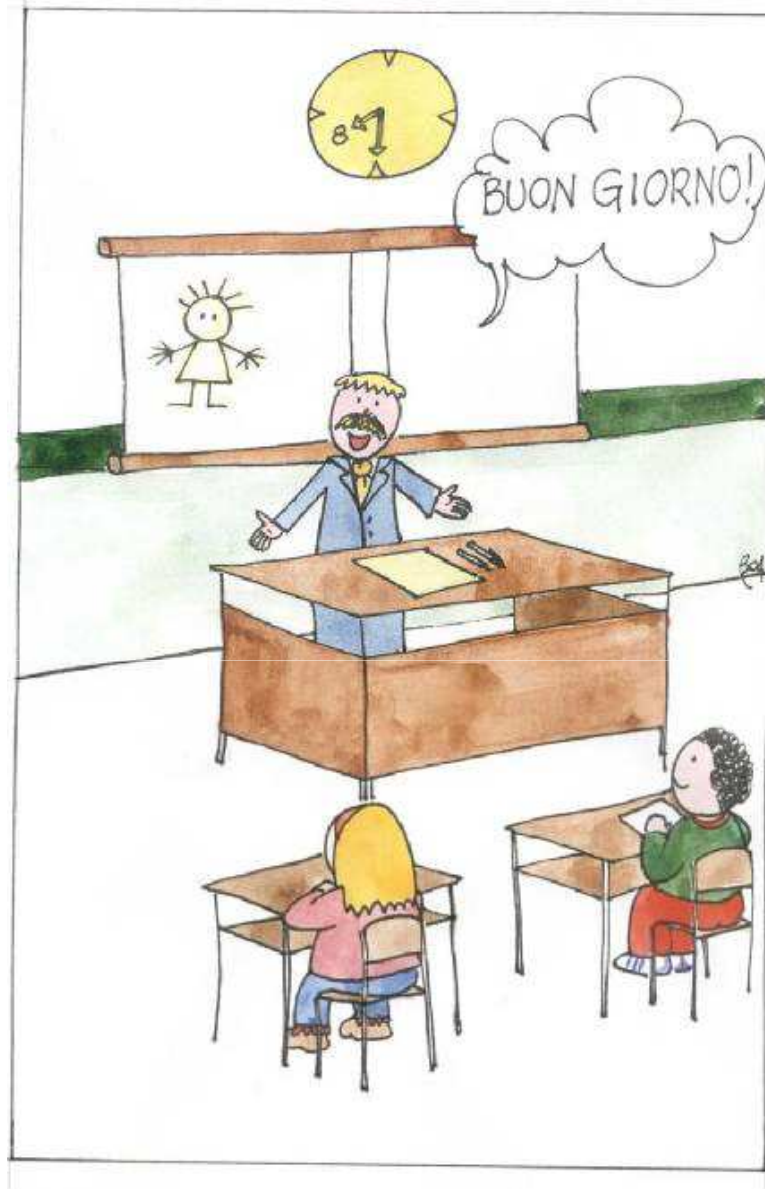
Після середньої школи першого ступня учень повинен продовжувати навчання хоча б першого і другого класу середньої школи другого ступня.

Обов'язкове навчання в Італії триває 10 років, до 16 років.

Реєстрація в школі безкоштовна. Книжки не безкоштовні, повинні купити батьки. І все необхідне для школи повинні купити також батьки.

Учні з економічними труднощами можуть займати книжки на один навчальний рік.

Запитайте в шкільний секретаріат.

2. QUALI DOCUMENTI CI VOGLIONO PER ISCRIVERE I RAGAZZI ALLA SCUOLA MEDIA SECONDARIA DI PRIMO GRADO?

2. ЯКІ ДОКУМЕНТИ ПОТРІБНІ ДЛЯ РЕЕСТРАЦІЇ ДІТЕЙ В СЕРЕДНЮ ШКОЛУ ПЕРШОГО СТУПНЯ?

Per iscrivere il ragazzo a scuola il genitore deve compilare il modulo fornito dalla Segreteria.
In esso autocertifica la data di nascita dell'alunno e tutte le altre informazioni richieste.

Se ha i seguenti documenti:
certificato di nascita
certificato di vaccinazione
dichiarazione della scuola frequentata nel paese di origine
li può consegnare alla Segreteria.

Al momento dell'iscrizione si compilano i moduli per:

la scelta del tipo di scuola (vd. numero 3)
l'insegnamento della religione cattolica (vd. numero 6)
l'iscrizione alla refezione scolastica (vd. numero 4)

Se non avete il certificato di vaccinazione rivolgetevi all'assistente sanitaria della scuola che vi dirà che cosa fare.

Для реєстрації дитини в школі батьки повинні заповнити бланк представлений Секретаріатом.

В ньому засвідчується дата народження учня і всі інші необхідні відомості.

Якщо у вас є такі документи:

- Свідоцтво про народження
- Свідоцтво про вакцинацію
- Заява від школи яку відвідував учень в країні походження

Можете доставити їх в секретеріат

На момент реєстрації необхідно заповнити бланки для:

- Вибір школи(номер 3)
- Викладання католицької релігії (номер 6)
- Реєстрація на шкільні обіди(номер 4)

Якщо у вас немає свідоцтво про вакцинацію ви можете запитати у шкільного санітарного помічника що вам робити.

3. QUALE TIPO DI SCUOLA SECONDARIA DI PRIMO GRADO? 3.ЯКУ СЕРЕДНЮ ШКОЛУ ВИБРАТИ?

In molte scuole i genitori possono scegliere fra due possibilità di orario e di organizzazione scolastica:

•**la scuola a “tempo normale”:**

è di 29 ore settimanali obbligatorie + 33 ore annuali di approfondimento,
dal lunedì al venerdì: dalle 8.15 alle 13.15.

•**la scuola a “tempo prolungato”:**

prevede fino a 36/40 ore settimanali con dei rientri pomeridiani e, in alcune scuole, il tempo dedicato alla mensa.

Chiedete subito l’orario della classe di vostro figlio.

В багатьох школах батьки можуть вибрати між двома варіантами щодо розкладу та організації навчання:

школа з “звичаним режимом” :

29 обов-язкових годин на тиждень+33 річневі години на дослідження,
з понеділка по п-ятниці :з 8.15 до 13.15

школа з “повним робочим днем”:

Предбаченні до 34/40 годин на тиждень з після обідніми поверненнями,деякі школи мають обідні часи.

Попроросить відразу орзклад занять вашої дитини.

4. COME SI ISCRIVONO I RAGAZZI ALLA REFEZIONE? 4. ЯК ЗАПИСАТИ ДИТИНУ НА ШКІЛЬНЕ ХАРЧУВАННЯ ?

In alcune scuole vi è il servizio di refezione scolastica. I genitori pagano per il pranzo una retta diversa secondo il reddito della famiglia.

E' possibile chiedere una dieta speciale per motivi di salute o per motivi religiosi.

Per iscriversi alla refezione scolastica si deve compilare il modulo prestampato che viene consegnato dalla Segreteria Comunale.

Se il genitore chiede la riduzione della retta della refezione scolastica, deve compilare un modulo che gli verrà consegnato dalla segreteria.

Occorre presentare la carta d'identità del genitore (o il passaporto).

Alla segreteria della scuola si consegnano

- il documento ISEE (rilasciato dal comune)
- la richiesta di dieta speciale per motivi religiosi o di salute.

Per eventuali domande o per qualsiasi altro problema rivolgetevi alla segreteria della scuola.

Деякі школи мають обідні послуги. Батьки платять за обід залежно від сімейного доходу.

Ви можете попросити спеціальну дієту з причин здоров'я або релігії.

Щоб записатися на шкільне харчування необхідно заповнити бланк який поставляється муніципальним секретаріатом.

Якщо батьки прагнуть знижку на шкільні обіди повинні заповнити бланк поставлений секретаріатом. Необхідно пред-явити посвідчення особи батьків(або паспорт).

В шкільний секретаріат повинні доставити

- Документ ISSE(виданий муніципалітетом)
- Прохання на спеціальну дієту з причин здоров'я або релігії.

За будь-які питання або за будь-якої іншої проблеми зверніться в шкільний секретаріат.

**5. CI SONO ATTIVITÀ EXTRA-SCOLASTICHE?
5.ІСНУЮТЬ ПОЗАКЛАСНІ ДІЯЛЬНОСТІ?**

In molte scuole medie vengono organizzate attività sportive (pallavolo, basket) o di altro tipo (teatro, lingua latina ecc.) a costi contenuti.

Informatevi presso la segreteria o chiedendo direttamente al Preside o agli insegnanti

В багатьох середніх школах організуються спортивні діяльності(баскетбол ,волейбол)або інші види діяльності(театр,латинська мова т.д.) за доступні ціни.

Інформуйтеся в секретаріат або запитуйте у самого Директора чи у викладачів

6. INSEGNAMENTO DELLA RELIGIONE CATTOLICA O SCELTA ALTERNATIVA? 6. НАВЧАННЯ КАТОЛИЦЬКОЇ РЕЛІГІЇ АБО АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ВИБІР?

Per un'ora alla settimana è previsto l'insegnamento della religione cattolica.

Al momento dell'iscrizione i genitori devono dichiarare se scelgono di:

Avvalersi

Non avvalersi

di tale insegnamento.

Se i genitori decidono di non far studiare la religione cattolica ai loro figli devono scegliere tra 3 possibilità alternative:

- attività didattiche e formative
- attività di studio e/o di ricerca individuale
- non frequenza della scuola nelle ore di religione (entrata posticipata/uscita anticipata)

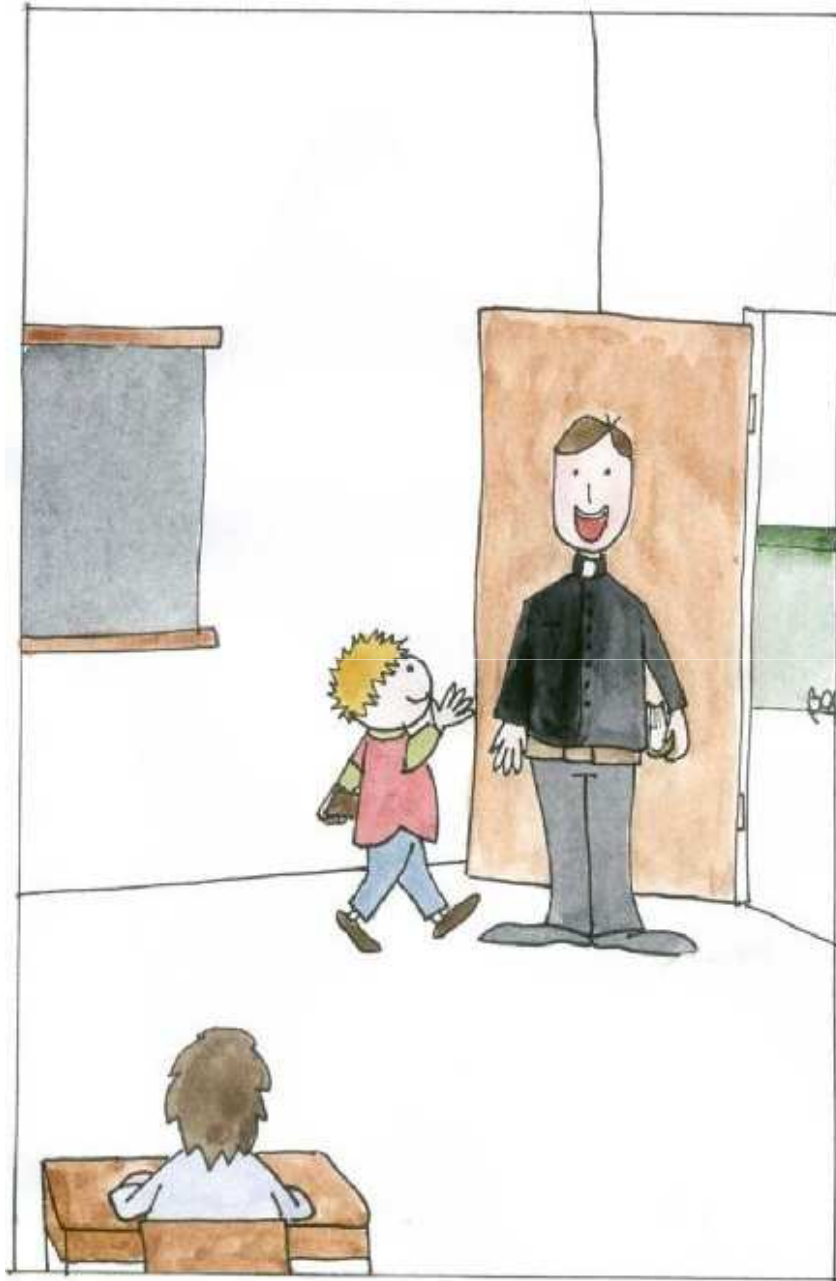
Передбачено один урок релігії на тиждень.
В момент реєстрації батьки повинні заявити

Згоджуватися

Не
згоджуватися

Якщо батьки вирішують не доступити їхніх дітей на урок католицької релігії повинні вибрати між трьома альтернативами:

- Дидактична діяльність
- Діяльність індивідуальних досліджень обо/та навчання
- Не відвідувати школу в часі релігії(вхід пізніше /вихід раніше)

7. QUAL È IL CALENDARIO SCOLASTICO? 7.ШКІЛЬНИЙ КАЛЕНДАР.?

La scuola dura circa 9 mesi.
Comincia verso la metà di settembre e finisce a metà giugno.

Ci sono due periodi di vacanza:

- due settimane a Natale (di solito dal 23 dicembre al 6 gennaio)
- circa una settimana a Pasqua (in marzo o in aprile).

Altri giorni di vacanza sono distribuiti durante l'anno e dipendono dalle decisioni delle singole scuole.

*La scuola vi informerà ogni volta di eventuali giorni di chiusura della scuola con un avviso sul diario di vostro figlio.
Controllate sempre il diario!*

Assenze

Ogni assenza deve essere sempre giustificata dai genitori.
Anche quando l'alunno entra a scuola in ritardo o deve uscire in anticipo, deve presentare una giustificazione firmata dai genitori.

- ▲ Навчальний рік триває приблизно 9 місяців. Починається в середині вересня і закінчується в середині червня. Існують дві канікули:
  - * дві неділі на Різдво(зазвичай з 23 грудня по 6 січня)
  - *приблизно одна неділя на Великдень(в березні або в квітні).Інші канікули розподіленні по всьому навчальному року і залежать від рішення самих шкіл.

*Школа інформуватиме про це кожен раз через щоденник вашої дитини.
Завжди перевіряйте щоденник!*

Відсутності

Кожна відсутність повинна бути виправдана батьками. Навіть коли учень входить пізніше чи повинен вийти раніше ,повинен пред-явити виправдання підписана батьками.

8. CHE COSA IMPARANO I RAGAZZI A SCUOLA? 8.ЩО ВЧАТЬ УЧНІ В ШКОЛІ?

Nella scuola secondaria di primo grado i ragazzi studiano:

- Italiano, storia, geografia
- Attività di approfondimento in materie letterarie
- Matematica e scienze
- Tecnologia
- Inglese
- Seconda lingua comunitaria
- Informatica
- Arte e immagine
- Scienze motorie e sportive
- Musica
- Religione cattolica (opzionale)

Per gli alunni stranieri neo-arrivati è possibile utilizzare le 2 ore della seconda lingua comunitaria per potenziare l'insegnamento della lingua italiana

Всередній школі поршого ступня учні вчать:

- * Італійську мову ,історію ,географію
- * Літературу
- * Математику і науки
- * Технологію
- * Англійську мов
- * Друга мова
- * Інформатику
- * Мистецтво і образи
- * Фізкультуру
- * Музику
- * Католицьку релігію(факультативно)

Іноземним новоприбулим учням дозволяється використовувати 2 уроки другої мови на навчання італійської мови

9. COME VENGONO VALUTATI I RISULTATI SCOLASTICI? 9.ЯК ОЦІНЮЮТЬСЯ ШКІЛЬНИ РЕЗУЛЬТАТИ?

Ogni anno scolastico è diviso in due parti (2 quadrimestri): da settembre a gennaio e da febbraio a giugno.

A gennaio e a giugno gli insegnanti fanno una valutazione dei risultati scolastici degli alunni e preparano un “documento di valutazione” che viene consegnato alla famiglia.

Le valutazioni sono espresse in decimi con i numeri da 1 a 10. Sono promossi, cioè ammessi alla classe successiva, gli alunni che hanno i voti dal 6 al 10. Anche la valutazione del comportamento è espressa con voto numerico.

Durante il quadrimestre ci sono dei compiti in classe che servono a dare la valutazione del 1° e del 2° quadrimestre.

Кожен навчальний рік поділений на дві частини (два семестра):з вересня по січень і з лютого по червень. В січні вчителі оцінюють шкільні результати учнів і готують табель який доставляється батькам . Результати оцінюються до десяти балів з номерами від 1 до 10 .переведені в наступний клас учні які мають оцінки від 6 до 10 .Поведінка також виражається оцінкою.

Протягом семестра є завдання в класі які потрібні для того щоб дати оцінки за 1° і 2° семестер.

10. A CHE COSA SERVONO LE RIUNIONI TRA I GENITORI E GLI INSEGNANTI?

10. ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНІ ЗБОРИ МІЖ БАТЬКАМИ І ВЧИТЕЛЯМИ?

Gli insegnanti periodicamente incontrano i genitori per parlare con loro del programma della classe, dei progressi e delle difficoltà dei ragazzi.

Questi momenti di incontro sono molto importanti perché la scuola e la famiglia possono collaborare per l'educazione degli alunni e il loro buon inserimento.

Colloqui

Ogni insegnante comunica ai genitori il giorno in cui li può incontrare per parlare del ragazzo.

Anche i genitori possono chiedere un colloquio con gli insegnanti.

Se volete parlare di vostro figlio chiedete subito un colloquio agli insegnanti.

Вчителі періодично зустрічаються з батьками поговорити про програму класа, про прогреси та труднощі учнів. Ці збори дуже важливі оскільки школа і сім'я можуть співпрацювати над вихованням учнів та їх хорошого включення в клас.

Обговори

Кожен вчитель повідомить батькам день коли вони можуть зустрітися і поговорити про учня.

Також і батьки можуть попросити співбідіду з вчителями.

Якщо ви бажайте поговорити про вашу дитину попросить негайно співбідіду у вчителів.

**11. SE IL RAGAZZO NON SA L'ITALIANO?
11. ЯКЩО УЧЕНЬ НЕ ЗНАЄ ІТАЛІЙСЬКУ МОВУ?**

Per aiutare vostro figlio a inserirsi nella classe e per insegnargli la nuova lingua, gli insegnanti organizzeranno dei momenti individualizzati e di gruppo e delle attività di insegnamento dell'italiano orale e scritto.

In alcune scuole vi sono degli insegnanti specialisti che hanno il compito di insegnare l'italiano agli alunni stranieri, riunendoli in piccoli gruppi. Vi è anche la possibilità di utilizzare 2 ore della seconda lingua comunitaria per imparare l'italiano.

Щоб допомогти вашій дитині включитися в клас та вчити нову мову, вчителі організуватимуть малі групи та індивідуальні моменти на педагогічну діяльність італійської мови усно та письмово.

Деякі школи мають викладачів спеціалістів які мають завдання викладати італійську мову іноземним дітям збираючи їх в малих групах протягом декількох годин на тиждень.

12. E SE NE VOLETE SAPERE DI PIÙ? 12.ЯКЩО БАЖАЙТЕ ЗНАТИ БІЛЬШЕ?

Non preoccupatevi!

Ci sono infatti dei centri che vi possono dare suggerimenti concreti:

- Via Tarvisio 13
tel 02 88448246 - 02 88448248
(Sportello informativo, Segretariato e servizio sociale, Pronta accoglienza, Orientamento al lavoro e formazione)
- Via Barabino 8
Tel. 02 88445453 - 02 55214981
(Sportello Centri di accoglienza, Sportello Richiedenti Asilo e Rifugiati, Orientamento e consulenza giuridica)
- Via Edolo 19
Tel. 02 88467581
(Interpretariato, Documentazione)
- USP /Centro Servizi Amministrativi
Via Ripamonti, 85
201141 Milano
Tel. 02 56666.1
uspmi@postacert.istruzione.it
- Centro Come
Via Galvani, 16
20124 Milano
Tel. 0267100792
www.centrocome.it
come@farsiprossimo.it ; info@centrocome.it

Не хвилюйтеся!

Існують деякі центри які можуть вам дати певні поради:

- * Вул.Tarvisio
тел.0288448246-0288448248
(Інформаційне бюро ,секретаріат соціального обслуговування , Готовий прийом,Керівництво щодо роботи та навчання.)
- * Вул.Barabino
тел.0288445453-0255214981
(Центр прийомів ,центр прохачів притулку та беженців ,юридичні консультації і керівництво)
- * Вул.Edolo 19
тел.0288467581
(Переклад документація)
- * USP/Центр адміністративних послуг
Вул. Ripamonti 85
201141 Мілан
тел.0256666.1
uspmi@postacert.istruzione.it
- *Центр Кома
Вул.Galvani,16
20124 Мілан
тел.0267100792
www.centrocome.it
come@farsiprossimo.it; info@centrocome.it

Звичайно ж деякі батьки іноземці можуть вам допомогти!!!

Naturalmente ci sono aenitori stranieri che possono aiutarvi!!!

Ця брошура переведена на 15 мовах:

Questo fascicolo è tradotto in 15 lingue:

Albanese
Arabo
Bangla
Cinese
Cingalese
Francese
Hindi
Inglese
Portoghese
Rumeno,
Russo
Spagnolo,
Tagalog
Turco
Ucraino

Албаньська
Арабська
Бангальська
Китайська
Сингальська
Французька
Гінді
Англійська
Португальська
Румуньська
Російська
Іспаньська
Тагальська

Турецька
Українська

* LA RIPRODUZIONE VIENE INCORAGGIATA CITANDO LA FONTE

*ВИТВОРЕННЯ ПРОПОНУЄТЬСЯ ВИЗНАЧАЮЧИ ДЖЕРЕЛО

**BUONA SCUOLA!
ДОБРОГО ВАМ НАВЧАННЯ!**

Progetto originale:

Angela Plazzotta

Rielaborazione:

Marina Carta

Michela Casorati

Centro COME

Cooperativa Farsi Prossimo

Traduzioni:

Progetto Mediante – Comune di Milano

Paskar Valeria

Оригінальний проект:

Анжела Плацота

Обробка

Марина Карта

Мікела Казораті

Центр Коме

Кооператив Farsi Prossimo

Переклад:

За проектом-Муніципалітет Мілана

Паскар Валерія

Малюнки:

Бенедета Мараско

Disegni:

Benedetta Marasco